

Lausuntopyyntökysely sosiaali- ja terveyskeskusten toimintaa koskevista asiakirjamalleista

Ohjeet

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava-painikkeitä. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyssä on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Sähköpostin liitteenä on mukana tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyynnön käsittelyn helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Lausunnot pyydetään toimittamaan sosiaali- ja terveysministeriöön 3.5.2018 klo 16.15 mennessä. Annetut vastaukset ovat julkisia. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan mennessä saapuneet lausunnot.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite: <https://link.webpolsurveys.com/S/A13F9E1A577D578F>
Linkkiä voi jakaa edelleen.

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:

Erityisasiantuntija Anne Whellams, p. 0295163546, s- posti anne.whellams@stm.fi
Erityisasiantuntija Anne Arvonen, p. 02951 63285, s-posti anne.arvonen@stm.fi
Erityisasiantuntija Linda Soikkeli, p.02951 63295, s-posti linda.soikkeli@stm.fi
Johtaja Tuija Kumpulainen, p. 0295163280, s-posti tuija.kumpulainen@stm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Suunnittelija Tia-Maria Kirkonpelto, p. 0295163523, s-posti, tia-maria.kirkonpelto@stm.fi
Projekti sihteeri Noora Manni, p. 02951 63156, s-posti, noora.manni@stm.fi

Hallintopäätöksen ehdot -asiakirjamalli ja palvelukuvausmalli (sosiaali- ja terveyskeskus)

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen kansallisessa erityisvalmistelussa laaditaan suuntaa antava ohjeistusta ja asiakirjamalleja maakuntien valmistelutyön tueksi. Hallintopäätöksen ehdot -asiakirjamalli sisältää mallin maakunnan asettamista ehdoista kaikille palveluntuottajille ja se on osa

asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lakiesityksen 43 §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Palvelukuvauksessa (liite 1) on tarkempaa palvelujen sisällöllistä ja toiminnallista kuvausta sekä näistä esiin nousevia vaatimuksia.

Lausuttavat asiakirjamallit löytyvät <http://alueuudistus.fi/hallintopaatos-ja-sopimus>

Vastaajia pyydetään erityisesti pohtimaan:

- Onko asiakirjakokonaisuus maakunnille ja palveluntuottajille käytännössä hallittava?
- Ovatko ehdot selkeitä, riittävän tarkalla tasolla ja nykykäytäntöjen mukaisia?
- Puuttuuko ehdoista jotakin tai onko niissä jotakin turhaa?

Taustatiedot

1. Vastaajan tiedot

Vastaajatahon virallinen nimi Suomen Kuntoutusyritykset ry
 Vastauksen kirjanneen henkilön nimi Juhani Saarinen
 Vastauksen vastuuhenkilön sähköposti ja puhelinnumero
juhani.saarinen@saarinenlaw.fi p. 0407238928

2. Onko vastaaja

kunta
 sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
 sairaanhoitopiiri
 maakunnan liitto
 muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
 valtion viranomaisen
 järjestö
 yksityinen palveluntuottaja
 joku muu

Hallintopäätöksen ehdot -asiakirjamalli

3. Ovatko hallintopäätöksen tavoitteet kuvattu riittävän selkeästi (luku 1)?

kyllä
 kyllä pääosin
 ei pääosin
 ei
 ei kantaa

4. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 3

5. Kuvaako palveluntuottajalle asetetut yleiset ehdot riittävästi palveluntuottajalle asetettavia velvollisuuksia (luku 2)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

6. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 5

7. Antaako palveluntuottajaa koskevat tarkennetut ehdot maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun näkökulmasta (luku 3)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

8. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 7

Luvussa 3.3 kohdassa 6 edellytetään palveluntuottajalta selvityksenä mm. todistuksia työntekijöiden eläkevakuutusten ottamisesta. Tämä saatetaan maakunnissa tulkita määräykseksi siitä, että työ on suoritettava vähintäänkin osittain työsuhteisesti. Asiakirjaan onkin syytä lisätä maininta siitä, että todistuksia edellytetään ainoastaan mikäli palveluntuottajalla on palveluksessaan työsuhteisia henkilöitä. Mikäli sote-keskus perustetaan pelkästään yrittäjätyövoimaa käyttäen, ei työsuhteisia työntekijöitä välttämättä ole aluksi yhtään. Tämä ei saa olla esteenä sote-keskuksen perustamiselle.

9. Turvaavatko annettavaan palveluun ja toimintatapoihin liittyvät ehdot tarkoituksenmukaisella tavalla yhdenvertaiset sosiaali- ja terveystieteiden palvelut (luku 4)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

10. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 9

Sote-keskuksen velvollisuus tuoda läpinäkyvästi esille asiakkaan valintatilanteet ja itse maksettavien palveluiden suhde julkisesti rahoitettuihin palveluihin on hyvä ja kannatettava.

Maakuntien on tiedostettava myös vastuunsa luomiensa sote-markkinoiden sääntelemisessä. Maakuntien malliasiakirjaan onkin syytä lisätä ehto siitä, että palveluntuottaja vakuuttaa, ettei se ole laatinut muiden palveluntuottajien kanssa asiakasohjaukseen liittyviä sopimuksia, tai jos tällaisia sopimuksia on laadittu, ne on vähintäänkin tuotava avoimesti asiakkaan tietoon.

Pienissä kuntoutusyrityksissä hoidetaan runsaasti sekä julkisin varoin rahoitettuja asiakkaita että itsemaksavia asiakkaita. Erityisesti itse maksavia asiakkaita saatetaan (joko julkisen tai salaisen sopimuksen perusteella) ohjata hakemaan kuntoutusta palveluntuottajalta itseltään tai tämän omilta sopimuskumppaneilta. Erityisesti uudet kuntoutuspalveluiden käyttäjät eivät välttämättä osaa vastustaa tällaista ei-asiakaslähtöistä palveluohjausta. Tästä syystä taloudellisin perustein tapahtuva ohjaus olisi tuotava asiakkaalle vähintäänkin erityisesti esiin, jotta asiakas osaa ottaa tämän huomioon valintaa tehdessään.

11. Onko palvelutuotantotapaan liittyvät ehdot riittävät (luku 5)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

12. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 11

Palveluntuottajan on voitava käyttää asiakkaan kuntoutustarpeen arviointiin alihankintaa kuntoutustarpeen arvioinnin edellyttämän erityisosaamisen (ja mahdollisen erityislaitteiston) vuoksi. Tämä voisi auttaa erityisesti pieniä sote-keskuksia kun nämä voivat ostaa kuntoutukseen liittyvän erityisosaamisen yrityksen ulkopuolelta alihankintana.

13. Ovatko erityistilanteisiin varautumista koskevat ehdot sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukaiset (luku 6)?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

14. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 13

On hyvä, että tavoitetilaan on erikseen kirjattu maakunnan mahdollisuus päättää siitä, edellyttääkö yksityiseltä palveluntuottajalta vakuutta. Tavoitetilaan tulisi kuitenkin ohjauksen vuoksi lisätä maininta myös siitä, että maakunta voi päättää myös vakuuden suuruudesta. Nyt malliasiakirjassa esitetty 15 % laskennallisesta vuosittaisesta kiinteästä korvauksesta on vaatimuksena kova, erityisesti pienille aloittaville palveluntuottajille.

Lisäksi yksityisen ja julkisen palveluntuottajan välillä ei tulisi tehdä erottelua siitä, vaaditaanko vakuutta vain toiselta. Mikäli yksityiseltä toimijalta vaaditaan vakuus, tulisi se vaatia myös julkiselta palveluntuottajalta samasta palvelusta.

15. Turvaavatko valvontaan liittyvät ehdot riittävästi asiakkaiden oikeuksia saada laadukkaita ja turvallisia sosiaali- ja terveystalvveluja (luku 7)?

kyllä
kyllä pääosin
ei pääosin
ei
ei kantaa

16. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 15

17. Ovatko viestintään ja markkinointiin liittyvät ehdot riittäviä viestinnän ja markkinoinnin informatiivisuuden ja asiallisuuden varmistamiseksi (luku 8)?

kyllä
kyllä pääosin
ei pääosin
ei
ei kantaa

18. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 17

19. Ovatko tietotuotantoon liittyvät ehdot sisällöltään ja laajuudeltaan riittävät ja tarkoituksenmukaiset (luku 9)?

kyllä
kyllä pääosin
ei pääosin
ei
ei kantaa

20. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 19

Kappaleessa 9.1 kohdassa 6 ei selvitetä mitä tarkoitetaan THL:n ylläpitämällä rekistereillä. Jos näitä rekistereitä ei ole tiedossa, ei niihin ilmoittamisesta aiheutuvia kustannuksia voida laskea etukäteen. Tämä vaikeuttaa tarpeettomasti yritystoiminnan suunnittelemista.

Yksinkertaisinta olisi luvun 9.3 kohdassa 1 viitata THL:n päivittyvien määräysten sijaan pelkästään asiakastietolaissa hyväksytyihin ja yhteistestattuihin Kanta-yhteensopiviin tietojärjestelmiin. Ta-voitetilan tulisi olla, että sote-palveluntuottajaksi pääsemiseksi ei edellytetä muita kuin Kanta-yhteensopivia tietojärjestelmiä.

21. Ovatko palveluntuottajille maksettavien korvausten yleiset toimintaperiaatteet kuvattu riittävän selkeästi? (luku 10)?

kyllä
kyllä pääosin
ei pääosin
ei
ei kantaa

22. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 21

Luvussa 10 on ehdottomasti määrättävä hintojen arvonlisäverokohtelusta. Pääsääntöisesti terveyspalvelut ovat arvonlisäverottomia. On kuitenkin mahdollista, että aiemmin arvonlisäveroton palvelu muuttuu ennakkoratkaisun, verohallinnon päätöksen tai lainsäädäntömuutoksen johdosta arvonlisäverolliseksi. Lisäksi osa kuntoutuspalveluista, kuten esimerkiksi musiikkiterapia, ovat tällä hetkellä täysin arvonlisäverollisia.

Korvauksiin on syytä lisätä uutena kohtana maininta kulloinkin voimassa olevan lainvoimaisen tuomion mukaisesti perittävästä arvonlisäverosta. Mikäli arvonlisäveroa vaaditaan esimerkiksi vertarkastuksen yhteydessä maksettavaksi jälkikäteen, olisi maakunta sopimuksen ehtojen mukaan velvollinen suorittamaan asiassa saadun lainvoimaisen tuomion, velvoittavan päätöksen tai sovinnon jälkeen palveluntuottajalle myös tällaisen jälkikäteen maksettavaksi vaaditun arvonlisäveron osuuden.

23. Ovatko palvelupoikkeamiin ja virheisiin liittyvät ehdot sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukaiset (luku 11)?

kyllä
kyllä pääosin
ei pääosin
ei
ei kantaa

24. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 23

25. Onko vahingonkorvauksiin liittyvät ehdot sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen (luku 12)?

kyllä
kyllä pääosin
ei pääosin
ei
ei kantaa

26. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 25

27. Mahdollistavatko maakunnan asettamat hallintopäätöksen ehdot maakunnan liikelaitoksen sosiaali- ja terveyskeskukselle ja yksityisen palveluntuottajan sosiaali- ja terveyskeskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

28. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 27

Maakuntien palveluntuottajien mahdollisuus toimia muussa kuin yhtiötetyssä muodossa vaikeuttaa toimijoiden vertailtavuutta. Maakunnan päätös periä vakuusmaksuja pelkästään yksityisiltä palveluntuottajilta vahingoittaa myös osaltaan yhdenvertaisia toimintaedellytyksiä.

29. Mahdollistaako esitys pienten toimijoiden toimimisen sosiaali- ja terveyskeskusten palveluntuottajina?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

30. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 29

Kuntoutustarpeen arviointi pelkästään työsuhteisella henkilökunnalla, vakuusvaatimukset ja yksinkertaisesti säädösten runsas lukumäärä ovat omiaan hankaloittamaan pienyrittäjien toimintamahdollisuuksia.

31. Muut vapaamuotoiset huomiot asiakirjamallista

32. Yksilöidyt muutosehdotukset

Palvelukuvaus-asiakirjamalli (sosiaali- ja terveyskeskus)

33. Onko palvelukuvauksen kirjausten laajuus riittävä?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

34. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 33

35. Ovatko hallintopäätöksen ja palvelukuvauksen kirjaustason erot selkeät? (Hallintopäätöksessä on valtakunnallisella ja maakunnallisella tasolla velvoittavat ehdot. Palvelukuvauksessa on maakunnallisen tason täsmennykset annettavaan palveluun liittyen.)

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

36. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 35

37. Ovatko palvelukuvauksen ehdot sellaisia, että ne soveltuvat sellaisenaan erilaisten palveluntuottajien noudatettavaksi?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

38. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 37

39. Soveltuvatko palvelukuvauksen ehdot eri maantieteellisillä alueilla noudatettavaksi?

kyllä

kyllä pääosin

ei pääosin

ei

ei kantaa

40. Vapaamuotoiset huomiot kysymykseen 39

41. Muut vapaamuotoiset huomiot asiakirjamallista

Kaikista palveluntuottajilta vaadittavista suunnitelmista on laadittava myös malliasiakirjat. Erityisesti pienillä palveluntuottajilla voi olla vaikeuksia käynnistää toimintaa, mikäli vaaditut suunnitelmat joudutaan kirjoittamaan ns. tyhjästä.

42. Yksilöidyt muutosehdotukset